

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конте почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місяць 5-00 год.
Чвертьріччя 14-00 "
Півріччя 28-00 "
Річно 48-00 "
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. руну, Румунії 160 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,—
Збірка адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 23-41.
Друкарні: 23-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Відгомін женецького рішення.

Чому представник Італії мовчав на Раді Союзу Народів при вирішуванні українських петицій?
(Кореспонденція з Риму).

В українській пресі появилися довгі або короткі вістки про те, що на засіданні Ради Союзу Народів, де розглядали українські петиції, представник Італії не забрав зовсім голосу в обороні українців, хоч робили це представники Англії та Норвегії. Ці останні держави мали своїх представників у Комітеті Трьох також як Італія. Рішення цього Комітету про передачу українських петицій під розгляд Ради було однодушне і тому для деякого було дивним, чому мовчав на Раді Союзу Народів італієць, коли промовляти прихильно для нас і англієць і норвежець. На цю мовчанку звертало особливу увагу в своїх комунікатах українське бюро в Лондоні.

Щоби вяснити цю мовчанку, наш римський кореспондент звернувся до одного видатного і компетентного італійського політика за інформаціями в цій справі. Інформації нашого кореспондента такі:

Внаслідок лондонських комунікатів до мене почали звертатися всі українські діячі з запитом, як пояснити оце "вперте" мовчання італійського делегата, що на нього вказує лондонське бюро. Тоді я, зі свого боку, не міг зробити в характері українського журналіста нічого іншого, як звернутися до компетентних італійських кол за вясненням, щоби подати його до відома широким колам українського громадянства.

— Чим пояснити, — запитав я, — що італійський делегат, який виявив таке зрозуміння українських болів на Комітеті Трьох, не забрав голосу на Раді Ліги Націй?

— Він не вважав цього потрібним.
— Чи треба це прийняти як ознаку, що Італія признає рацію польської політиці і зокрема "лацифікації"?

— Ні! "Лацифікація" осуджена в резолю-

ції, і при теперішніх обставинах, це є максимум того, на що можна було рахувати. Для Італії, що в таких нагальних вагах справах, як репарації та роззброєння, мусить іти проти французької та польської політики, нема ніякої потреби викликати враження, ніби вона за всяку ціну хоче виступати проти Франції та Польщі. Вона це робить тільки тоді, коли може сподіватися якихось конкретних наслідків.

— А проте англійський делегат уважав за можливе виступати цим разом проти цієї політики...

Мовчанка. Потім, трохи згодом:

— Бачите, лорд Сесієл знаходиться в упривілеженому становищі. З одного боку, він ніби репрезентує в Лізі Націй англійський уряд, а з другого боку, як ліберал, його ніби і не репрезентує. Тому його виступи носять більше особистий характер. Зрештою, ви знаєте, що виступам англійського делегата, навіть і відповідально, ніколи не надають того значіння, як виступові італійського делегата. Італійський уряд силою річей, мусить бути обережний, бо його зі всіх боків обвинувачують у загострюванні відносин, тоді, як його політика спрямована саме на злягднення тих відносин та витворення умовин до морального й матеріального роззброєння..."

Евген Онацький.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Теза про напівофіційний, напівоприватний характер лорда Сесієла в Союзі Народів щонайменше дивна. Цю аналогію можна сказати і про Макдональда, що він, мовляв, хоч і є головою англійського уряду, то фактично ніби його репрезентує, ніби ні, бо він лейб-ристер, а хоч формально тепер до партії не належить, то всеж вріс у неї своєю психікою разом з головою.

Запит у справі колонізації в англійській Палаті Посл'в.

Лондон, дня 18 лютого 1932.

Посол Рис Дж. Дейвіс поставив учора в Палаті Посл'в запит до секретаря закордонних справ, чи петиція, яку внесли українські послы польського союму в справі колонізації польських військовими осадниками українських та білоруських земель у Польщі, надається до прийняття і чи її поставлять під розгляд Ради Союзу Народів?

На цей запит, Сер Джен Саймон, секретар закордонних справ, відповів ось що:

"Наскільки знаю, то петиція, внесена дня 1 лютого 1932 року, була прийнята Секретаріатом Союзу Народів і цей подав її до відома польському уряду, щоб він на неї предложив свої вяснення. Генеральний Секретар рішив, що петицію треба уважати за таку, що вимагає нетайного розгляду і тому не ждучи на відповідь польського уряду, подав її до відома в формі об'явки, членам Ради Союзу.

"Тому, що досі ще не наспіла відповідь польського уряду в справі петиції, не можна ще

знати, чи він буде намагатися недопустити, щоби цю петицію прийняли і тому Президент Ради не був ще покликаний до висловлення своєї думки в тій справі.

"Чи цю петицію мають поставити під розгляд Ради, не можна видати рішення доти, доки не дасться змоги польському уряду поробити свої спостереження в справі петиції."

На це посол Р. Дж. Дейвіс поставив дальший запит:

"Чи можемо мати запевнення, що з огляду на дуже поважне становище, уряд закордонних справ доложит усе старання, які в його силі, щоби цю справу в Союзі Народів поладнати?"

Сер Джен Саймон відповів: "Я цього певний, що мій шановний приятель буде задоволен, коли його запевню, що Генеральний Секретар Союзу вважає петицію за справу наглу і поступив згідно зі сподіванням уряду Його Королівської Милості. З цієї причини можна думати, що справа буде предложена під розгляд Ради Союзу".

У. Б.-р.

В обороні наших господарських установ.

УКРАЇНСЬКЕ РІЛЬНИЦТВО І ЙОГО СУСПІЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ У СВІТЛІ ОСНОВНИХ ЗАКОНІВ ПОЛЬЩІ І ВЕРСАЙСЬКОГО ТРАКТАТУ З 28. VI. 1919.

(Промова сенатора Ю. Павляковського, вимовлена на засіданні бюджетової комісії сенату дня 12. II. 1932 при розгляді бюджету Міністерства Рільництва).

Я не сподівався, що після предложення миру в імені Українського Клубу засадничих постулятів українського рільництва перед роком у цій Високій Комісії і на пленумі сенату, буду приневолений знова промовляти в обороні засадничих прав українського рільництва і власними силами побудованих суспільно-господарських організацій.

З жалем мушу ствердити, що в минулому році від одного з наших основних постулятів, ба навіть ні одного з підлядних уряд не взяв під

увагу. Та всежтаки українське організоване рільництво і його суспільно-господарські організації не вимагають ні привілеїв ні протекцій, а тільки рівноуправління з іншими суспільно-господарськими організаціями, згідно з постановами обов'язуючих основних законів, згідно з постановами конституції. Уряд трактує українське рільництво і його організації per non est. Рівночасно міністерство внутрішніх справ держави в руках керму політики, яка змагає до систематичного нищення українського суспіль-

ЛІКАР ЗАГАЛЬНОГО ШПИТАЛЯ Д-р БОГДАН МАКАРУШКА

відчинив канцелярію і ординує від 3—5

У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ПЕЛЧИНСЬКА Ч. 2, П. пов.
1405 Ч. телеф. 46-74. 3—3

спільно-господарських організацій у конституційній державі. Виказав я теж на основі річезивно-господарського дорібок. Адміністраціїні утиски, які змагають до ліквідації суспільно-господарських організацій нашого народу, або до підпорядкування наших національних організацій польським організаціям, тривають далі.

Я далекій від того, щоби тут, у високій комісії розгорнати подрібний образ утиску наших господарських організацій у Галичині і на північно-західних землях, мушу лише констатувати, що "певні" дані про положення господарських організацій на Волині предлашене на пленарному засіданні союму в дні 10 лютого ц. р. походять з дуже "непевного джерела". "Певний інформатор" далеко відбігає від правди, бо якраз переді мною лежать точні і провірені інформації про те, що система нищення української кооперації на Волині з дубенського повіту переноситься на рівненський і луцький, з претекстом ломання української кооперації є тенденційне, або зовсім безпідставне приміювання промислового закону і санітарних розпорядків до української кооперації. Члени Високої Комісії зможуть зацікавитися з цією системою на пленарному засіданні сенату при обговорюванні бюджету міністерства внутрішніх справ.

Правдива дійсність каже про те, що самопомічна суспільна організація українського рільника, який гуртується в головній корпорації українського рільництва, в краєвн товаристві господарським "Сільський Господар" і в українській кооперації, яку зродили господарські потреби українського села, є сіллю в оці адміністрації. Уряд трактує її, як острів зачумлених, накладає на неї карантину, не допускаючи її безпосередньо до веденої ним рільничої акції, відрізує її від здорового кредиту в державних банках, які поклані до акредитування рільництва, не згадуючи вже про те, що потреби українського рільництва досі не знаходять ніякого відзеркалення в державнім бюджеті.

Кожнорічний бюджет держави, включно з цьогорічним, є проречистим свідомством того, що супроти українського народу, а тим самим і його головної хліборобської верстви приміюється постійно засади скарбовості, хіба старинного Вавилону, чи Єгипту, які можна влучно характеризувати словами: "від поневолення гарач — для поневолення гаран". Вже при нагоді краєвої конференції, скликаной п. міністром і половиною червня мін. року, а присвяченої установленню засад аграрної політики, мав я честь в присутності п. прем'єра і пп. міністрів господарських ресортів в імені укр. організованого рільництва вказати йому правну безпідставність непризнавання українських су-

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 12 lutego 1932. Sąd Okręgowy Wydział VI karowy we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 27 z czasopiisma pt. „Dilo” z daty Lwów dnia 6 lutego 1932 do Sygn. VI. 1. Pr. 97/32 na podstawie ninajawnem w dniu 12 lutego 1932 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 5 lutego 1932 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopiisma pt. „Dilo” Nr. 27 z daty Lwów dnia 6 lutego 1932 zawierającego w art. pt. „Zemowski raport” w ustępie od słów „Japonia hraje” do słów „zadobadalsia” znaniomą zbrodnię z § 65 lit. a uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego piisma drukowego. Zarazem wydać się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopiisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieszcil bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonalnie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17.XII. 1862 Drukp. Nr. 6 ex 1863 lit. zażądanie, aby przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uszanowanie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej ustępu artykułu ma na celu przez tendencyjne porównanie obecnego postępowania Japonii w stosunku do Chin z polską polityką mniejszościową w stosunku do rusinów, szeregować wzgardę i nienawiść przeciw administracji państwa. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: W. Medykański wr. Protokulanci: H. Rosenwiesien wr. Za zgodności: Linanowicz, starosta sekretarz.

даних, що сучасна система нехтування українського різьництва і його організацій з боку уряду є шкідливою не тільки для українського народного господарства, але шкідливою і для інтересів, а навіть державних konieczностей.

Не треба забувати, що українське різьництво попри польське займає найповажніше місце в державі і виступає у формах як найдоцільніше і найбільш органічно і суспільно організованих.

Живемо в добу демократизації землі. Будучина різьництва лежить у руках малої селянської власності. Серед малої власності в державі українське різьництво творить 1/3 і в своєму посіданні має майже 9 мільонів гектарів різних ужитків, що їх у поті чола і в нестатках управляє около 1.200.000 українських селянських родин.

Чи піднесення різьничої культури на такі великі площі і серед таких численних рядів селянських господарств не лежить також в інтересі держави? Чи можна без шкоди перейти до денного порядку над великанським аутизмом селянських мас українського народу у його поході до поступу і різьничої культури? Уряд бачить, що українське різьництво, вірне своїй традиції від 80 міль. століть, навіть після жахливої повенної руїни, відбудовувалося власними силами, живе і надалі серед сучасних чужих господарських умов, розбудовує і розвиває власні суспільно-господарські організації, як осередки цього поступу і культури.

У своїй промові на бюджетній комісії союму в дні 25 січня ц. р. зволив п. міністр зазначити, що „виплатність різьника назагал уладає внаслідку упадку доходів з одного боку, а зросту довгів і платностей з другого“, причому теж зазначив, що крім помочі уряду потрібне „великанське зусилля різьничої суспільності і його організацій“, щоб успішно боротись з хліборобською кризою.

Чи ж з цього великанського зусилля українського різьничого суспільства і його організацій, що працюють власними силами, п. міністр не бачить? Питаю, чи з точки погляду господарського і політичного, доцільний є адміністративний утих і щільне замкнення дверей державних банків перед здоровим самопоміччю суспільною акцією українського різьництва в теперішній добі і для майбутнього? Підкреслюю, що говорю тут про нормальний господарський кредит, а не про явні чи закриті субвенції, хоча і субвенції належаться одиниці українській головної різьничій корпорації „Сільському Господареві“ на культурно освітній його праці. Бож „Сільський Господар“ є досі

одиноким в цілій державі різьничим корпоративом, яка працює тільки на матеріальній основі, що її дає збірна самопоміч українського різьника і його кооперативних організацій. Підкреслюю теж, що українська кооперація, вірна ідеї кооперації ніколи не думала і не думає сграти за якінебудь субвенції.

Слушаючи є погляд п. міністра, що різьничі товариства, коли мають уратувати найважливіші ділянки своєї праці, повинні одержувати допомогу від самоуправних установ. Якже назвати таке явище, що „Сільський Господар“, який працює без субвенцій, не може числитись навіть на найдрібнішу допомогу самоврядування, бо дотації на товариство „Сільський Господар“, його філії і кружки органи загальної адміністрації з правила скреслюють із бюджетів громад і повітів.

Коли, не зважаючи на все, при теперішніх правних, господарських і суспільних умовах, українське різьництво у своїх організаційних формах бореться з лихоліттям і працює, то чи не повинно воно заслужити на повне призначення? Чи ж його постулат, що сягає не по привілей і протекцію, а вимагає згідно з обов'язковими основними законами і міжнародними зобов'язаннями Польщі рівноуправління українського народного господарства і зроджених з нього власних національних господарських організацій з польським народним господарством і його національними господарськими організаціями не є оправданий?

(Докінчення буде.)

З життя краю.

З культурно-освітнього руху в Бучаччині.

Дня 14. лютого ц. р. відбулися Загальні Збори Філії Т-ва Прихильників Мистецтва. Головою Філії вибрано ради. Маркова Ярослава, а секретарем о. Мельника Василя. Звертаю увагу спеціально велика скількість молоді. Старших громадян дещо за мало. А школа, бо така благодірна і висока ціль, як піклування нашим мистецтвом, повинна була стягнути на Збори більше старшого громадянства. Надіємось, що вся місцева інтелігенція відгукнеться на поклик виділу стати членом цього Т-ва. Філія в Бучачі — це перша філія цього Т-ва в краю, а філії такі повинні оснуватися в кожному більшому містечку.

Два дні гостив тут театрик „Криве Зеркало“ під дир. Яреми Стадника. Театр грає модні тепер всюди ревії. Симпатичні воли і прием-

ні, подекуди оригінальні, задорого можна поспіяти, але... різьничою питання: Пощо хто мізувати і так невеличкі наші театральні сили?

Урядові чинники на кожному кроці підчеркують, що українцям живеться дуже гарно, Вільний розвиток культурного життя і т. п. за певнення, спеціально перед Жеженою. А в тім самім часі рескриптом староства в Бучачі розв'язано „Луг“ в Білівинцях. Причина, як з'ясувалося: нестача мовляв, приладів і т. п. На ділі ж є зовсім інакше. Вільний розвиток задокументований знаменито!

Лущ Гойда, господар в Бобулинцях, один з тих, що дошкульніше потерпіли в часі „пацифікації“. Між іншим зникли йому уляни також (порізали) новенький кожух. Гойда писав той кожух просто до військового міністра та зажадав винагороди за кожух. Кожух лежав у Варшаві в міністерстві більше року, а ось недавно міністерство вернуло Гойді той кожух поштою. А про заплату — ні чинірки!

Громадяни села Вербитина — химерний дуже народ. Такі розполітизовані колись були, що самі між собою померли, а внаслідку цього життя в селі стало одною ворожнечею між людьми, заммерла й читальня. Колиж дещо втихомирилося, з'явився в селі якийсь тип, зайшли у Вербитин, викликані з Богосла. Академії у Львові, який забавляв ушасливий людей новою релігією — баптизмом, при чому адлялось йому вже кількох людей приєднати. І знову в селі неспокійно. І так молода людина, замість узятися до позитивної праці в читальні, непотрібно вводять заколот. А селянинові до всіх теперішніх благ саме баптизму нестаче.

Село Новосілка Язловецького зване з цього, що колись було, а почасти й тепер є осідком селян. У своїй історії має воно таку подію, як бомбовий захват на церкву. А в новосілчан — велике розуміння громадянських обов'язків. Доказом цього факт, що делегати на просвітні анкети в Бучачі казали собі окрім фірми платити б зол. діет. Нічого собі просвітні робітники.. А одночасно в читальні ви не побачите ніодної книжки, ніодного часопису!.. Домівка читальні стоїть обідрана, а члени її продумують над тим, щоб зайнябулювати той дім на своє ім'я, тому ніби, що вони склали по 6 дол. на його будову. Коли тих 30 чи 50 членів і зложили по 6 доларів, то воно дуже гарно, але такої дикости, щоб дім чит. „Просвіти“ інтабулювати на поодиноких членів — це ніколи не бувало. Тоді замість думати над цим, вони повинні застановитись, якби то часописів та книжок до читальні приладити.

Неприємне почування викликав тут факт,

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 24. ЛЮТОГО 1932.

ЛІАРИОН СВЕНІЦЬКИЙ.

Виставка західноєвропейськ. мистецтва XV.—XVIII. вв.

Сорокова виставка Національного Музею присвячена особливо цінному матеріалові його збірок, що лущить українську установу в мистецтвом могутній добі європейського ренесансу і бурхливого барока.

Обі доби, як тло і джерело нових мистецьких напрямків, не були чужі й для мистецтва західно-українських територій, а перш усього Поділля. Вітаємо тут хоч би на прегарний галицький іконописний XV. і всього XVI. віку, що вже певно в найближчому часі стане предметом уваги світової науки. Галицький іконопис того часу є не тільки продовженням великих мистецьких традицій добі національної державності, але й виявом нових мистецьких напрямків, що лущили наших предків живими вузлами а мистецтвом Заходу. Наш мистецький „галицький стиль“, завдяки живому почуттю і пережиттям галицькими іконописцями подлих прегарних творів північноіталійського мистецтва Малоні напередодні від XIV. до XV. віку, починає одробувати перелатати ідеальну красу моделю, з якого іконописець малює Богоматір.

Іюні наш цього данного часу виявляють чимало спроб їх творців схопити і передати неперушими рисами живий рух однієї і маси та виразити рисунком і барвними площинами внутрішній стан ображених осіб. Мало того, одні з творців галицької ікони XVI. віку просто по своєму, індивідуально-мистецьким зором виділяють і передають свої творчість замість так, як виділяють і передають її його тільки учень доброї німеччини або італійської мистецької школи. Сподію, напрям мистецького мислення був у нас, оскільки в Поділля, такий самий подекуди, як був він далеко від нас в осередках високого мистецтва на Заході.

Може саме тому галицький митрополит Андрей приїждив у 1604 р. збірку рисунків західноєвропейських мистецтв добі ренесансу і барока, та в 1607 р. одібав малюнки. Тоді то приїждив пред-

мети були тільки особово власника, зв'язані з основними збірками національної культури, що творили пасовок і зародок Національного Музею. Сьогодні, після більше як чвертьвікової перевірки у музейних сховищах, доводиться ствердити, що вони можуть багато дещого нас навчити. Розгляд виставлених мистецьких творів Італії і Голландії, які в нас так дуже люблять за їх реалізм, навчать нас дивитись і на твори нашого історичного здебільша ідеалістичного іконопису, та розуміти, цінити і любити їх велику мистецьку цінність.

Ясно підкреслений ритм ліній і форм, тихолішня медольді барвних площин, великий спокій композицій-твору в цілому — ось риси мистецтва з добі відродження на Заході та в нас на Україні.

Одначе під тихим плесом мистецької творчості в глибоких творчій підсвідомості кидаються, кидають і кидають нікому недоступна і неспана горьчкова прада духа. Із неї то, в щасливу хвилину внутрішньої-вздуки дрібних частин, перед душевними очима мистця промайне різкою блискавкою безконечно гарний і багатогранний зміст. Творець приступає до довгої, подібно, аж до муготи буденної технічної праці для оформлення того, що знов скрилося в відрі його творчого „я“. Творця захоплює краса сюжету та сила його хвилювального вияву... І мистець розвиває всю свою енергію, постійно підсичує її волею свого темпераменту, щоби оформити все те, що промайнувало таким ясним і різким образом у його першому творчому замислі. Ось і психологічне тло виставленого тут надбання чужих країн і далеких часів, такого близького та різного нам західного мистецтва. Неміруною пращо цього творчого моменту певно захопився був основник Музею, коли приїждив таку поважну збірку чужих мистецьких творів, що так мило і щиро промовляють до нас ніжною красою доброго рисунку і доброго малюнку.

Та не тільки до нас, але й до наших батьків, дітів і предків промовляють ці чужі мистецькі твори арозуміло для них мовою. І ці наші предки а роду прароду Східної Церкви сини в обороні, та свого східного мистецтва поклонники, люблять і творці — поставили тут у нас у Львові хвостом і чутлим Петра Римлянина свою Успенську церкву, яким власними силами додали до

неї ще й Трехсвятительську — окрасу нашої Галицької Землі. Вони ж у тому часі створили святоплотницький, рогагинський, волицький, скарський і моголиничський іконостас. І в цих прегарних мистецьких творах виявили вони таку могутню бурю поривів своїх творчих замислів і таку високу технічну спроможність своєї мистецької хисту, що ним безперечно мусить захопитися кожний, справжній любитель мистецтва і його об'єктивний знавець. А поява цих творів була вислідом переможного протесту буйної та живої молодости нового життя проти порізав та нерухавної старости. Нове йшло на зміну старому.

У честь вічного юнака, бурхливого та безмежно відважного переможця зм'я — Юрія ставала на найвищому горі Львова святиня, що була останнім і в нас найкращим висловом рококо.

Глядячи на виставлені у цих залах твори і порівняючи їх із нашим мистецьким майном, рогагинським по глухим кутам нашої землі. І дістав з радісним полетієм можемо ствердити осяту перед цими прегарними творами великого західного мистецтва — що в нас було і ще не пропало своє велике мистецтво. І це наше мистецтво минулих діб опраді додержувало кроку з буйною мистецькою культурою Заходу.

А якби в нас були краші умови життя, то ми певно сьогодні мали би великий і багатий Національний Музей, де могли би показати всім світові свою велику культуру. Недавною українсько-французькою виставкою зробили ми дещо для порівняння українського мистецтва з чужим, а сьогодні ступили ми один крок далі, в цьому напрямку, даючи змогу гостям цієї виставки і під сніжним пражіям творів західного мистецтва XV. до XVIII. віку озглянути в збірку нашого власного мистецтва тогож часу. Самолюбність і самопошана стане від того в нас сказати ніщо.

І маємо підставу сподіватись, що наша громада мистецько вихована саме на барочному рогагинському етапі стане речником доброї справи і доведе своєю правдою у найширші кола громадськості про необхідність захистити буйову Музей та бути до як сніз примістити зібрані твори мистецтва.

що один з наших священиків о. С. через якогось муляра виступив претензії за Службу Богу до Марії Томашів жидові-ремеслярів Маркусів Шнаєрові з Язлівця. Жид заскаржив

жінку до суду і тепер ця справа товчється по судових розправах, а сусіди підсміхаються з цього. От тобі — кажуть — cura animarum. В.

До чого можна докотитися!

Причинок до нездорових відносин у православній церкві в Польщі.

Читаємо у варшавських газетах:

Селянин із Велути на Поліссі Васильюк вертався фірмою із ярмарку до дому. На шляху зустрів православного священика, пароха Велути, який просив, щоб селянин його підвів до села. Васильюк погодився, а в рошаві признався, що продав на ярмарку пару волів за 75 зол. Розмовляючи, їхали вони самотнім порожнім шляхом. Чеснодівано парох закинув Васильюкові віжки на шию і почав його душити. Васильюк усів заложити якусь руку під шию, і тим чином урятував себе чудом від загибелі, але вдавав мертвого. Тоді парох, батюшка забрав у Васильюка 75 зол., скинув його з воза та поїхав до дому. Васильюк опісля встав і пішов до села пішки. Після вечері післав свою жінку до пароха, щоб той віддав гро-

ші, які вбито ваяв переховати. Коли жінка принесла гроші від пароха, Васильюк пішов на поліцію та повідомив про грабінницький напад. Поліція нашла вже трупа пароха, який тимчасом усів повиситися. Мешканці Велути не один раз просили церковну владу, щоб забрала цього священика, що виглядав на ненормальну людину, а свою пасторську діяльність скінчив так галубо...

До цієї вістки не маємо що додавати. Вона характеризує деморалізацію і взагалі нездорові відносини серед православного духовенства дуже проречно. А все таки в нас у нас люди, які з якихось незрозумілих мотивів виявляють недовірячню своїм синам! для варшавського правосла...

Б. посол Олександр Вислоцький знову перед судом.

За 10 промов обвинувачений в державній зраді і т. п.

Перед трибуналом присяжних суддів у Львові розпочалася в понеділок, 22. п. м. розправа проти б. соймового посла Олександра Вислоцького, б. берестейського вояки, обвинуваченого в тому, що своїми промовами й виступами на шістьох вічах і зборах та на чотирьох релігійно-національних маніфестаціях допустився злочинів державної зради, порушення публічного спокою, наміреного публічного насильства і проступків з § 300, 312, 496 к. з. і т. п.

Обвинувачений відповідає як в'язень, засуджений окружним судом у Рівному на 2 роки в'язниці за одну-єдину промову на вічу в селі Дубляно рівненського повіту, при чому не зараховано йому 8 місяців слідчої в'язниці, з того 2 місяців у Бересті і 6 у Львові та Золочеві. В'язничну кару відбуває в Бригідках, відсидівши вже 18 місяців. Предсідником трибуналу є суддя Тертіл, вотантами судді Ягодзінський і Рибинський. Обвинувачує прокуратор Ліпш. Боронять адвокати д-р Ст. Біляк і д-р Ст. Шухевич.

Лавя присяжних суддів складається із савих поляків.

АКТ ОБВИНУВАННЯ.

Державна прокуратура обвинувачує Олександра Вислоцького, літ 35, замешкалого в Гаях Дітковецьких, пов. Броди, рільника, гр. кат., жонатого, в тому:

1) що в Радехові 27. травня 1928 р. на виборчому вічу УНДО виголосив промову, в якій мав закликати до відторгнення частини краю

від польської держави і ширив погорду та ненависть до польської влади;

2) що в селі Берліні пов. Броди на посольському звітовому вічу 26. червня 1928 допустив тих самих злочинів;

3) що в Бродях 8. липня 1928 на довірочній нараді УНДО старався підбурити до погорди і ненависті проти державної поліції;

4) що в Жуличах пов. Золочів на посвяченні хреста в честь полягалих виступив проти цілості польської держави й ширив ненависть та погорду до польської влади;

5) так само провинився в Підлісі пов. Золочів 5. серпня 1928 промовою, виголошеною під пам'ятником М. Шашкевича;

6) що у Висоцьку на посольському звітовому вічу 12. серпня 1928 ширив погорду й ненависть до польської влади та відбув публічний збори під годин небом без дозволу влади;

7) що в Бродях 4. листопада 1928 р. під час українського національного свята виступив проти заряджень поліції, зневажив її словом й виголосив протидержавну промову;

8) що в Болотні пов. Перемишляни 30. вересня 1928 уладив віче без дозволу влади і закликав населення до опору проти поліції;

9) що в Бродях 25. червня 1929 на вічу закликав людей до опору проти поліції та що уладив віче, не повідомивши про це влади;

10) що в Соколові пов. Золочів на святі в честь бл. п. о. Кальби виголосив на цвинтарі промову, в якій торкнувся подій з 1918 р., закликав українське населення до бунту й до самої війни;

11) що в Бродях 4. квітня 1929 зневажив словом поліцію Ст. Хмельовського.

Після відчитання акту обвинувачення обор. д-р Біляк звернувся до прокуратора з вніском, щоб доповнити акт обвинувачення, зазначаючи, який саме савими допустився обвинувачений поодинокі провини. Це домагання підтримав обор. д-р Шухевич, бо оборона мусить докладно знати, за які провини відповідає обвинувачений. Прокуратор спротивився цьому вніскові, тому що він спінений й акт обвинувачення православний. Після наради трибунал відкинув вніснення оборони.

ЗІЗНАННЯ ОБВИНУВАНЕГО.

До ніякої вини обвинувачений не почувається. Віча й наради скликавав з посольського обов'язку й виконуючи посольський обов'язок, складав на них не тільки звіти з діяльності своєї та української парламентарної репрезентації, але й обговорював актуальні справи, зв'язані з інтересами українського народу. Тому крім політичних справ порушував справи культурно-освітні, економічні та шкільні. Порівнював положення українського народу з іншими народами, і наводив приклади з життя поляків, особливо в Познанщині. Тому, що український народ переважно хліборобський, він говорив про земельні справи, про податкове обтяження, кредити для селян, колонізацію. У своєму житті обвинувачений зробив яких 300 віч, на яких обговорював ті справи, і коли погинули його до відповідальності тільки за 10 промов, то видно, що ті, які робили на нього доноси, себто поліційні органи та їх конфіденти, добре його не розуміли.

Дальше обвинувачений переходить по черзі всі віча, що є предметом розправи, і стверджує, що він зовсім не провинився тим, що йому тут закидують. На вічу в Радехові не говорив ані про гнет ані про кайдани, тільки про партійну організацію. Так само на вічу в Берліні, де зрештою селюби не дозволили йому довго говорити. Віче було скликане в справі страйку.

Д-р Шухевич: Як Ви думаєте, чи обговорювання різних життєвих справ із національного становища є каригідне?

Обв.: Ні!

Д-р Біляк: Чи відомо Вам, що всі ті справи, які Ви обговорювали, були теж предметом діяльності Укр. Парламентарної Репрезентації?

Обв.: Так, віча були відгомоном акції послів у сойм.

Нічим не провинився обвинувачений на довірочній нараді в Бродях, Дубю і Підкамені. «Ще не вмерла Україна» співають не тільки на вічах, але й на всіх українських сходинах. Нічого проти Польщі не говорив у Жуличах на посвяченні хреста в честь полягалих, не тільки українців, але й чужинних воєнків.

Предс.: Про що говорили Ви на вічу на Воліні, за яке Вас засудили?

Обв.: Про те саме, що й тут.

Д-р Шухевич: Ви були засуджені тільки за одне віче?

Обв.: Так. На суді я не міг оборонитися, бо сидів у берестейській тюрмі, опісля у Львові і Золочеві, отже не мав ніякого контакту зі свідками.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ з дня 24. лютого 1932.

Польська відповідь на українські петиції.

Щодо тверджень про факти, які трапилися чи то наслідком саботажних актів, чи в зв'язку з засобами, яких уживала влада, а які на думку польського уряду можна би розглядати зі становища справи меншини, треба дати такі пояснення:

Багато із них агаданих у попередніх петиціях, висловив польський уряд уже своїми замітками в листі переданій мною з дня 20-го січня.

Між обвинуваченими там поданими, на які варт відповісти є в першій мірі ті, що торкаються зачинення шкіл. Річ іде тут про твердження, що польський уряд з метою винищити українську національну культуру зачинив гімназії в Рогатині, Тернополі, Дрогобичі та Чорткові, сконфіскував майно цих заведень і не дозволив учням продовжувати студій.

Не треба й пригадувати, що нікому фактowi протидержавної діяльності в межах якоїнебудь шкільної установи не може потурати державна влада. Численні учні приватної гімназії в Рогатині були членами революційних організацій і брали участь у саботажній акції, як це стверджено на підставі багаторазових наданних під час тривоги. Польський уряд наводить на це такі докази: 1-го листопада 1927 р. двоє учнів VII-ї класи агада-

ної гімназії (Полінов і Опутич*) перерізали телеграфні дроти в березанському повіті; коли розвізали місцеву терористичну організацію в Рогатині, тоді ствердили, що до неї належали гімназисти; один гімназист (Бігус) виконав акт саботажу 10. вересня 1930 р. в Чорткові, рогат. повіту; один учень VII-ї класи (Лісовий) написав до старостів в Рогатині лист революційного змісту; у самій школі один учень VI-ї кл. (Медвідь) роздавав революційні листочки та прокламації У. В. О.; один учень VIII. кл. (Величко) ховав у себе заборонені революційні видання. Під час тривоги в гімназії нашіли один вибуховий предмет і три гранати.

З огляду на такі факти необхідно було зачинити гімназії і то не тільки для оборони державних інтересів, але і з педагогічних мотивів, щоб охоронити інших гімназистів від лихвісних впливів.

З тих самих причин зачинили також державну гімназії в Тернополі. Слід агадати, що за останні два роки яких 100 учнів цієї гімназії брали участь у терористичній акції, якої діяльність відбилася згодом на судових розправах.

У найбільшому часі підніється процес проти одного директора, одного вчителя і 29 учнів гімназії в Дрогобичі, зачиненої з тих самих мотивів.

Середню школу в Чорткові відчинило Т-во „Рідна Школа“ без попереднього дозволу компетентних органів. Останні доміями вибраної на цю школу доказали, що вона не відповідає навчальним вимогам гігієни; наслідком чого,

*) Наводимо подробиці за опціональним текстом — Ред.

прохання на дозвіл відчинити цю школу, відкинув інспектор шкільної округи з дня 10. вересня 1930 р.

7. Неагідне а правдою є те, що Руханкове та пожежне Т-во „Луг“ було розв'язане як товариство, бо в діяльності воно ніколи не існувало як товариство у агаданім характері. Місцеві гуртки цього товариства не мають, згідно зі статутom, ніякого центрального органу, який об'єднував би місцеві товариства. Влада розв'язала тільки такі місцеві організації, яких діяльність виходила поза межі їхнього статуту (політична діяльність членів) або які не виконували функцій агаданих статутom, як нпр. іти а допомогою на агаданок пожеж; або пожеж.

8. Випадок із організацією „Пласт“ виглядає так:

Згідно зі статутom, затвердженим австрійською владою, в 1917 р. заснували у Львові „Т-во охорони дітей і опіки над молоддю“, як центральну інституцію, що мала право відчиняти школи на просторі данної Галичини. Це товариство заснувало секцію під назвою „Верховна Пластова Рада“ (пізніше „Український Пластовий Улад“). Через його посередництво вона агадала під свою опіку українське товариство „Пласт“, якого початки сягають аж до 1912 р.

Відповідальні провідники цієї організації не хотіли роками придержувати статуту товариства і не хотіли бути залежні ані мати агаданебудь зв'язок а Національним Союзом Польських Пластовців.

(Докінчення буде.)

ВП. Передплатників

прохаємо чемно вирівнати свій довг за часопис, щоби ми не були приневолені стримати його висилку від 1. березня.

Щодо Підлися, то обв. не говорив там про польські кайдани, тільки пояснив значіння Шашкевича для відродження укр. народу. Не говорив про чеську Білу Гору, але про те, що Білу гору в Підлисі треба викупити на власність народу, що й сталося.

Д-р Біляк: Що й сталося на підлиській горі?

Обв.: Між іншими й п. Добрянський, що теж відповідав за те перед судом.

Д-р Б.: Як скінчився процес?

Обв.: Його увільнили.

На запит д-ра Шухевича каже, що кожний свідник українців має свою мінімальну й максимальну програму, яка обіймає найвищий ідеал нації: незалежність укр. земель.

Описав обговорив віче у Висоцьку, події в Бродах, довірочну нараду в Болотні, а вкінці промову в Соколові, де не виступав ані проти поліції ані проти польської держави.

В часі інциденту з поліціантом у Бродах не допустився ніякої зневаги.

Свідки.

Першим свідком був о. Мінко, греко-кат. парох із Дмитрова, літ 62. Був на вічу в Радехові, але про що там говорилося, сьогодні не пам'ятає. В кожному разі промови оберталися в рамках критики, звичайної на вічах. Про якісь „польські кайдани“ не чув.

Свід. Стан. Станушек, поліціант, літ 31. Зізнає, як добре вивчив лекцію. Віче в Радехові було за запрошеннями, але він переодівся по цивільному і без запрошення дістався силою на селю. Пос. Висоцький говорив про виборчі зловживання, про гноблення укр. народу, про сезонних робітників, яких польська влада не хоче пускати до Німеччини, щоби не змовилися з німцями і не виступали зі зброєю в руках проти Польщі. Говорив про мазурську колонізацію, про свято 3-го мая і якусь газету Ів. Франка, яку треба поширювати. Інших промов на цьому вічу не пам'ятає.

Предс.: Чому?

Свід.: Бо ту одну я добре собі запам'ятав, знаючи, що треба буде колись зізнаватися...

На питання оборони стверджує, що на віче вислав його командант постерунку та що з ним був також якийсь Марків. Він був на службі поліції. Оба пішли після віча на постерунок і здали рапорт з того, що було на вічу.

Свідок Володимир Марків, літ 32, муляр з Радехова, римо-кат. На вічу в Радехові був подібно як попередній свідок. Втиснувся на селю без запрошення, бо як поляк хотів знати, що будуть говорити. З того, що чув, свідок багато не пам'ятає, але старався об'явити обвинуваченого, в чому помагає йому предсідник, відчитуючи його зізнання в слідстві. Тоді він сказав, що на віче вислав його командант постерунку, сьогодні не хоче до цього признатися.

Д-р Біляк: Ви сказали, що на віче пішли як поляк. Ваше ім'я і назвище вказує на українське походження. Чи ви змінили може обряд?

Предс.: ухилив це питання.

Розправу відложено до другого дня.

Жива смерть в Шангаї.

Повідомляють із Сиднею, що там здержали морякам уральськи. Флоту Австралії виїде до Шангаю, якщо погіршиться там ситуація.

ШАНГАЙ, 22. II. ПАТ. Підчас гашення пожежі в міжнародній дільниці близько головної японської команди, гарматні стрільня китайської військової ранили 6 службовиків пожежної сторожі.

Військові аташе великих держав у Шангаї зголосили китайському генералові Тше-Тин-Кану замахання припинити вогонь китайської артилерії в напрямі міжнародної дільниці.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитості. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

Страйк у Домбровському басейні.

СОСНОВЕЦЬ, 22. II. ПАТ. Ситуація в копалинх членів Ради З'їзду незмінена. Гасло чорного страйку від понеділка, яке кидали комуністи, не має наслідків. На першій зміні не працюють робітники в приватних копалинх нечленів Ради З'їзду.

Сьогоднішнього дня на терені Домбровського Басейну страйкують робітники 23 копалинх, себто 10.340 робітників із першої змін. На перевірку приїхало до копалинх 1346 робітників.

Французькі представники на роззбройну конференцію.

ПАРИЖ, 22. II. ПАТ. Французькими представниками на роззбройну конференцію будуть тепер: Тардіє, Поль Бонкур, Фабрі, Пієрі та Рено, дорадниками будуть 6 міністри флоту та різниці Дюмон і Дюменіль. Після представлення кабінету парламентові та декларації

у справі закордонної політики виїде Тардіє до Женев. Новий уряд буде домагатися від парламенту негайного ухвалення бюджету, а швидко тоді приїде черга на усталення речини нових виборів. Догодуються, що новий уряд матиме в парламенті перевагу 50 голосів.

Не вернуть на Радянщину.

МОСКВА, 22. II. ПАТ. Президія Центрального Виконавчого Комітету відібрала громадянські права за контрреволюційну діяльність багатьом громадянам Радянського Союзу та заборонила їм вернути на Радянщину на закор-

донні пашпорти. Таким чином 37 емігрантів не зможуть повернути до СРСР, між іншими не вернуть туди Абрамович і Троцький, які мають німецькі пашпорти.

Новий зшиток Української Загальної Енциклопедії.

Перед нами 16-ий зшиток У. З. Е.; ним вона перейшла половину своєї праці. Як нас інформують, перед літом буде готовий повний другий том цієї Енциклопедії, а тим, що III-й том, в який увійдуть 4 повні зшитки з гаслом „Україна“ вже одночасно підготовляється.

16-ий зшиток містить у собі гасла від слова „марксизм“ до „морж“ і має 160 ілюстрацій. Із українських прізвищ знаходимо там такі: Маркуш, Мартинці, Мартинівці, Мартович, Мартош, Мартушевч, Марфієвич, Маршинський, Масівський, Маслович, Маслов-Стокіз, Масляки, Масюх, Матвійчук, Матіїв, Матковський, Матушевський, Матчак, Матюк, Матушенки, Махно, Мацієвичі, Мацієвська, Медеденюк, Мегік, Медведів, Медведський, Меленевський, Меленський, Мелень, Мелешко, Мельники, Мелницький, Мелнич, Меланські, Мидловський, Мизін, Микетин,

Микитенко, Микитка, Микиша, Миклашевський, Миколаєвич, Милорадовичі, Милькович, Мярня, Миронівч, Мирон, Миславський, Мисловський, Мтрак, Михайличенко, Михайлів, Михайловичі, Михайльський, Михайчук, Михневич, Мицюк, Мшуги, Мішенки, Мельницький, Мірні, Мірчук, Міхновський, Міхура, Мішковський, Міловський, Мійковський, Мюгогірський, Мова, Могила, Могилянські, Могилянські, Модзелевський, Мокієвський, Мокрицький, Мокриць, Моленський, Молодченко, Молотковська, Молчановський, Мончаловський, Морачевський, Моргалевський, Мордалевич і Мордовець.

Помістивши цю замітку користаємо з нагоди щоби спростувати в одночасній рецензії „Нової Зорі“ закид буцім-то при гаслі „Марсель Рен“ треба було подати його дату смерті; цей факторик живе, а помер його брат.

Спростування Воевідського Уряду у Львові.

Львівський Воевідський Уряд прислав нам цілу книжку спростувань на наші дописи з краю в справі конскрипції. Примушемі їх містити на основі відомого § 19, прохаємо наших дописувачів, авторів дотичних заміток, прислати нам свої висношення в цих справах. Ред.

СПРОСТУВАННЯ.

Дотично нотатки, поміщеної в ч. 275 з 8. 12. 1931 р. під наг. „Українське село, але виключно польські комісарі“ — неправдою є, начеб Староство в Городку Яг. відібрало від списового комісаря в Ясницьках Павла Войтовича легітимізацію тому, що він подав українську народність, бо після переведення Староством в Городку Яг. доходжень справа ця була наслідком непорозуміння і в освітленні доходжень представляється так: В цілі dokonання спростування змісту легітимізації видано за посередництвом постерунку п. п. телефонічне зарядження до дотичного начальника списового комісаря. Функціонер п. п., який прийняв телефонограму, поступив настільки невдаливо, що сам стигнув від Войтовича згадану легітимізацію для доручення її начальному комісареві. Твердження, начеб-то хтось хотів Войтовича позбавити чести списового комісаря, є цілковито неправдиве. На слідуючий день Войтовичеві видали легітимізацію. Неправдою є рівнож вістка, начеб-то для вжитку списових комісарів прислали польські списові формулярі. Натомість є правдою, що так при списі в Ясницьках, як також в усіх округах пов. Городок, списові комісарі вживали і польських і двомовних аркушів.

СПРОСТУВАННЯ.

Дотично нотатки, поміщеної в ч. 279 з 12. 12. 1931 р. під наг. „Конскрипція має дати правильний образ“:

Неправдою є, начеб-то списові комісарі в Глуховичах не давали на домагання двомовних списових формулярів. Зате правдою є, що поданий як приклад Михайло Криса в Глуховичах домагався спису на двомовному формулярі, однак дотичний комісар не міг цього зробити тому, що забракло було хвилево тих формулярів, а коли одержав новий запас, полагодила справу згідно з бажаннями Криса.

Неправдою є, начеб-то списовий комісар в Янові Теодор Ліпінський аспереч зізнанням Теофіла Бідового вписав „руську“ мову, замість „української“ заявляючи, що має таке припущення зі Старостом. Зате правда, що Ліпінський відмовив Бідовій тільки вписати її в ме-

шканні кривички Заяцевої, заявляючи, що слідуючого дня приїде до Бідові і там переведе спис, а це тому, що списування осіб, замешкалих в тому самому списовому окрузі — в чужих домах, в яких хвилево перебувають, є суперечне з обов'язуючими приписами. Тому відмова Ліпінського не торкалася поняття рідної мови Бідові, але виключно її перепису поза домом її замешкання. Згідно із своєю заявою, Ліпінський слідуючого дня dokonав спису в помешканні Бідові і після її зізнання вписав українську мову, як рідну мову.

Неправдою є, що списовими комісарями іменовано в яворіському повіті виключно поляків та що списові комісарі заховувалися нечестно, вживали переважно польських списових формулярів, а тільки рідко на рішуче домагання також і двомовних, однак виповнювали їх по польськи та при виконуваних своїх обов'язках не питали про матірню мову. Зате правдою є, що в яворіському повіті поруч поляків комісарями списовими були іменовані також і українці, що списові комісарі поруч польських формулярів вживали також і двомовних. Щодо невдастив поведінки комісарів, то крім одного випадку, в якому інгерувало яворіське Староство, не було скарг ані зазначено на їх поведінку. Не стверджено рівнож, щоби списові комісарі не питали про віросповідання і матірню мову, або щоби деякі рубрики формулярів виповнювали олівцем. Зате правдою є, що списові комісарі, які не володіють українською мовою виповнювали деколи двомовні формулярі по польськи, однак така поведінка не була суперечна з постановою параг. 5 Розд. Ма. з 2. 9. 1931 в справі переведення другого загального спису населення (Д. У. Р. П. ч. 80. 629), згідно з яким двомовні формулярі мають бути виповнювані в польській або українській мові.

Неправдою є, начеб громади в околиці Криварна, а саме Клішч, Якимичі, Горожані, Вел., Горожанна Мала, Підзірнішч, Чудови, Коношники Кор. і Голодінка пропонували розставу в Рудках на списових комісарів згаданих в нотатці п. наг. „Комаринський“ начеб Староство списовими комісарями вважало своїх людей, часто малоінтелігентних, а те є правдою, що Староство списовими комісарами заміняло осіб, що мають відповідну інтелігенцію, а при тому як польської, так і української національності, які мають в даній місцевості загальне довіря. (Продовження буде)

— Кара смерті в Ковлі. 8 лютого наглий су на вилізний сесії в Ковлі засудна на кару смерті 41-літ. Данила Войтюка, мешканця с. Угівці. Войтюк був обвинувачений в тому, що разом іншими 5 комуністами, з доручення партії, і пав на дім, мешканця с. Голоби, Василя Матайчука, з метою його збиття. Матайчук теж був комуністом. прославив агітаційні виступи в Ха

кові, але коли вернувся на Волинь, відпекався від комуністів, а навіть почав їх видавати. За це компартія й засудила його на смерть. Під час апарату на дні Матвійчуків вдалося втікти і арештуватися, а ті, що мали його вбити, втікали на Радянщину. Одного з них, Данила Войтюка забили на кордоні; на суді він признався до вини. На прохання улаштування прийшла від президента відмова відповісти. Присуд смерті виконав кат Мацейовський.

— Найбільша фільмова фабрика Радянщини. Повідомляють із Москви, що більшовицька влада вирішила призначити 20,000,000 рублів на будову найбільшої фабрики фільм у Казані. Фабрика мала би постачати кожного року 150,000,000 метрів фільмової стріжки.

— Т-во „Львівський Боян“ запрошує отримати всіх Бюво. Пані, що співають і що хочуть взяти активну участь в точці мужеського хору на ювілейній концертній Товариства, на пробу хору, яка відбудеться в середу 24. лютого 1932 в год. 3-й ввечері в малій залі Т-ва Лисенка.

— Справлення похорон. У попередньому (39) числі „Діла“ трапилася прикра помилка, а саме нагородок одної вістки на 4 сторони повинні виглядати „Кляйпедська справа в Женеві“, а надруковано „китайська“.

— При нервових болях і болях голови треба негайно взяти таблетки Тоголь, які успішно втихомирюють ті боля, не впливаючи шкідливо на серце, шлунок та інші органи. Спробуйте і переконайтеся самі, але домагайтеся у власному інтересі лише оригінальних таблеток Тоголь. Можна дістати у всіх аптеках. 1—?

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 22. II. 1932 р. за масло експортне та десерове ціна 3.80 зол., за дітру молока 23—24 сот., дітру сметани 1.20 зол., копу яєць 4.70.

ПОСМЕРТНІ ЗГADКИ.

† о. Климентій Кульчицький, радник Еп. Кошицького, тисменицький декан і парох в Підпечерах, б. учитель гімназії в Коломиї, основник і передсідник Надзірної Ради „Священної Помочі“, передсідник вдов.-сир. фонду станісла. епархії, член-основник і б. заст. передсідника Тов. „Інститут Непор. Зачаття Пр. Діви Марії“, основник „Селянської Бурси“, кооператив „Достави“ в Станіславі, основник Тов. „Шкільна Поміч“ і б. член виділів українських товариств у Коломиї, основник і б. голова Надз. Ради Тов. „Народний Дім“, б. голова Надзірної Ради кред. кооп. „Віра“ і б. повіт. організатор Нац.-Дем. Партії в Тисмениці, помер, заосмотрений Найсв. Тайнами, в Підпечерах дня 20. лютого 1932 в 70. р. життя і 45. р. священства. Перенесений тайніми останків до церкви відбувся в Підпечерах в понеділок дня 22. II. в год. 3-й пополудні, а похорони відбудуться у вівторок 23. лютого 1932 р. передполуднем. В. Й. П.

СПОРТ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Україна — Польонія 3:3 (0:1, 3:0, 0:2 і 1:1 (0:0, 1:1, 0:0).

В неділю 21. II. м. вихала гакікова дружина „України“ до Перемишля, де розіграла двоє товариських змагань в год. 11 і 15. Протинником „України“ оба рази була найсильніша Б-лясова дружина „Польонія“, яка спілла дійсного мистця Б-кл. дружини А. З. С., двічі високо перемогли (5:0 і 5:1), а з дружиною „Чорних“ програвла лише 1:2. Гра II примітивна, зате незвичайно гостра, тверда й завзята. Також грише за коротке, так, що львівський напад не міг як слід розвинути акції.

Гра ввесь час жива й цікава, повна хвилюючих моментів. У перших змаганнях грачі „України“ заоща-

джували дещо свої сили й енергію до другої стрічі. Назагал перевага „України“, а вийком третьої частини, коли то гра була рівнеридна. Всі троє воріт хаз „України“ добув Труш I. в 2, 8, і 9. мін. другої терції, Крім того судав не признав у 3-й частині двоє воріт, правильно добутих Трушом I. і II., підчас коли „Польонія“ добула вирішуючі ворота з очнеидного „офсайту“.

Другі змагання багаті гарніші й цікавіші від попередніх. „Україна“, призначена вже до гриша, перела багато гарних комбінаційних титів, головна братими Трушами, з котрих I-ий добув класичні ворота з подання брата. Крім того Євгенія (3) і Юра не використали подібних ситуацій. А судав знова не признав воріт, добутих Трушом, які заперивали „Україні“ перемогу.

Оцінка львівської дружини: Воратар Скрипін не пропущених четверо воріт міг 2 (я перший стріч) легко оборонити. У других змаганнях грав жертвено й успішно. Гофрик грав назагал байдужо. Зате вповні відповів спому завданню Лицько і Лисак. В нападі найліпші брати Труші, Сик-так грав Євгенія. Зате байдужо випала гра повіліного Юри і Дмитерка.

Виступ „України“ в Перемишлі не закінчився сподіваним успіхом, виказаним циферою, зате за елегантну та спокійну гру добула наша дружина серед перемисської публіки найбільше признавання зі всіх львівських дружин, які грали досі в Перемишлі.

Лещатарські змагання за мистецтво українського студента.

Годину збірки змагунів назначується на год. 11, а не на 9.30, як це було початково назначено. Збірка на останній зупинці „10“ на змарстиніський розв'яз.

Спростування.

В звітномленні з дружинових лещатарських змагань помилково подано, що друга дружина У. С. С. Ку прийшла п'ята. Тимчасом II адіскаваліфікували, бо одні змагун не перейшов цілої траси.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Вівторок, 23. II. в год. 8. веч. „Сон вітньої ночі“.

Середа, 24. II. год. 7.30 веч. „Травінат“ (виступ Еви Банаровської).

Театр Річкордностей.

Вівторок, 23. II. в год. 8. веч. „Святе подум“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Два серця б'ють у вальса такт“ (оперетка).

КАСІНО: „Трейдер Гори“ (В. С. Ван Дайк).

КОПЕРНИК: „Баль в опері“.

ЛЕВ: „Два серця б'ють у вальса такт“ (оперетка).

МАРУСЕНЬКА: „Баль в опері“.

МІРАЖ: „Ляпис і Хальс“ („Еросова стріла“), „Гарольдові клопоти“ (Гар. Льод).

ОАЗА: „Три сестри“, „Острів затоплених сердець“.

ПАН: „Кавалеріа“ (Моріс Шеваліє).

ПАЛІС: „В сумерках великого міста“.

ПАСАЖ: „Машет у ласці“ та додатки.

ПРОМІНЬ: „Карусель тортур“.

СОНЦЕ: „Великий гір“.

СТИЛЕВ: „Гай-Тан“ (Анна Мей-Вон), „Роскішна дівчина“.

УТІХА: „Мортивський пазур“ (Міліам Десмонд).

ХИМЕРА: „Киянка Тараканова“.

Програма радіо.

Четвер, 25. лютого 1932.

Львів (355.3) 19.30 Легка музика. Львів (355.3) 20.45 Хор. Гельсінгфорс (355.1) 17.00 Концерт. Гамбург (372.2) 22.30 Танцюва музика. Бухарешт (394.2) 20.20 Концерт. Берлін (415) 19.15 Концерт. Рим (441.2) 20.45 Концерт. Лянгенберг (472.4) 17.00 Опереткова музика. Прага (485.6) 19.20 Пісні. Мілані (501.7) 19.05 Легка музика. Брюссель (509.3) 19.30 Концерт. Відень (517.2) 17.00 Танцюва музика. Рига (525.4) 16.30 Балалайка. Мінхен (532.3) 15.40 Мок молодість. Будапешт (550.5) 17.30 Концерт. Ленінград (1000) 14.00 Концерт. Осло (1083) 20.30 Хор.

Львівське радіо.

Середа, 24. лютого 1932.

Львів (355.3) 11.45 Перегляд преси. 11.55 Час із Вєрвані. 12.10 Грам. кружок. 13.10 Про погоду. 13.15 Господарська оповістка. 15.00 Грам. кружок. 15.25 Літунівник. 15.45 Грошева вірша. 15.50 Грам. кружок. 16.30 Вихід. 16.40 Грам. кружок. 16.55 Напівніч. 17.00 Танцюва музика. 17.10 „Манджурія“. 17.35 Концерт. 18.30 Вєрвані. 19.25 Грам. кружок. 19.30 Спорт. 19.35 Грам. кружок. 19.45 Радіо-літунівник. 20.00 Музичний фейлетон. 20.15 Концерт легкої музики. Хор „Віри“. 20.30 Концерт. 20.45 Концерт. 20.55 Концерт. 21.00 Концерт. 21.10 Концерт. 21.15 Концерт. 21.25 Концерт. 21.35 Концерт. 21.45 Концерт. 21.55 Концерт. 22.00 Концерт. 22.10 Концерт. 22.20 Концерт. 22.30 Концерт. 22.40 Концерт. 22.50 Концерт. 23.00 Танцюва музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає.

Заходом Укр. Поради Матерей і Укр. Бєсід відбудеться в четвер, 25. II. в год. 18. виклад Вп. Д-ра Осипа Філяса на тему: „Кривуха“ (англійська недуга) зі світляними образами, в салі Укр. Бєсід вул. Рутівської 22. 1—2

Замість повідомлень про вічання нашої доньки Ольги з Імж. Богданом Поповичем складаємо 20 зол. на Рідну Школу. — Меліція і Д-р Роман Цегельські. 1413

Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів у Львові відбудуться в суботу, дня 12. березня 1932 р. о год. 10-й перед пол. у локалі Т-ва „Земля“, Ринок ч. 43. I. В год. 8. веч. тогочас відбудуться в залах „Української Бєсід“ вечірні. Участь усіх Товаришів обов'язкова. — Виділа С. У. А. 1414 1-2

3 Українського Технічного Товариства у Львові. Відчит тов. Імж. Чужака Грися на тему „Століття відкриття електромагнетичної індукції“ передоханий на середу дня 24. II. в год. 18.30 в доміції Товариства Ринок 10. II. Вступ вільний. Гостям раді. 1416

Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта“ в Кракові відбудуться в неділю, 28. лютого 1932 в год. 18. в доміції власній, Ягальонська 10. Порядок Зборів зазначений. 1412

Значайні річні Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта“ в Раві Руській відбудуться дня 19. березня 1932 в год. 10-й передпол. у локалі „Український Народний Дім“ у Раві Руській при вул. Шевченка 1, з таким порядком нарад: 1. Отворення Зборів; 2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів; 3. Звітномлення з діяльності уступаючого Виділу; 4. Звітномлення Контрольної Комісії з внеском на абсолютну уступаючого Виділу; 5. Вибір нового Виділу і Контрольної Комісії; 6. Вибір відпорушників на Загальні Збори Головного Т-ва „Просвіта“; 7. Означення висоти членської вкладки і додатку на потреби Філії на 1932; 8. Евентуалія. — За Виділа Філії Товариства „Просвіта“ Імж. Василь Терпелюк ар. голова, Степан Солик ар. секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

ГОДИННИКИ — продає найдешевше — Домбровський-Розваржевський — Академічна 2. 1246 7-15

ПОКОЙ аз безцін для приїзних і постійних внаймє Готель „Савой“, Соборської 7. 1369 4—5

БІДНОМУ студентіві допоможе покінчити університетські студії панина на ставіношні. Ціль матримоніальна. Перпенство мають середнього росту. Перемишль — Посте-рестанте „Наріза“. 2-3

МАЮ літ 30, самостійне звання, пізнав мушину на поважним становищі в матримоніальній цілі. Листи до Адміністрації під „Доля“. 1410 1—1

ГРИБИ, гарні, вибрані (найменше 5 кіло) по 8 зол. за 1 кіло, чисті, сніжкові, повні, з цукром, бочілочка 5 кіло 10 зол., чиста овеча бриндзя, бочілочка 5 кіло 10 зол., бжильний, гірський мід, пушка 5 кіло 20 зол., волосські горішки паперіки, миточок на 5 кіло 14 зол., вислає оплачено за післяплатою Мейдель Штуммер, Косів к. Колом. 1325 8-10

АДВОКАТСЬКИЙ кандидат з судовою практикою шукає негайно заняття у адвоката. Ласкаві оголошення до Адміністрації „Діла“ під „Кандидат“. 1403 3-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ПОВІТОВОГО КУЖКА „РІДНОЇ ШКОЛИ“ В РАВІ РУСЬКІЙ відбудуться дня 1. березня 1932 в год. 5. попол. у локалі Українського Банку „Віра“ в Раві Руській із таким порядком нарад:

1. Отворення Зборів; 2. Відчитання протоколу з поперед. Заг. Зборів; 3. Звітномлення з діяльності Старшин і Контр. Комісії з внеском на абсолютну для уступаючої Старшини; 4. Вибір нової Старшини і Контрольної Комісії; 5. Вибір делегатів на Заг. Збори Гол. Управ. Рідної Школи; 6. Внески і запити. На випадок браку комплексу Заг. Зборів відбудуться годину пізніше, з тим самим порядком нарад і важно рштитимуть, без огляду на кількість присутніх членів. За Старшини Повіт. Кружка „Рідної Школи“ о. А. Твердохіб ар. голова, Степан Солик ар. секретар. 1411

КОНКУРС

на відзнаку для учасників I. Конгресу Українських Інженерів у Львові прописує Українське Технічне Товариство у Львові. Загальні умовини конкурсу подає У. Т. Т. в ділових годинах. У. Т. Т. визнає лише одну премію за нагороду у висоті 50 зол. (п'ятдесят зол.). Проект сїл прислати найдає до дня 10. березня на адресу Українського Технічного Товариства, Львів, Ринок 10, II. Організаційна Комісія Конгресу Українських Інженерів.

Оголошуйтеся в найстарішій укр. щоденнику „ДІЛО“!

Подяка.

У високому леті впаз знесможені з-дні із тих, що, споніючи свій обов'язок, опинилися в чотирокутинку смерті. Вийшов як інвалід із перших змагань, ти до останніх днів, хоч гноблений великим терпінням, рався до творчої праці. Незрозумілий загальом, найшов горістю людей, які ділили разом з Ним ділі долі. Всім тим, що відчули кш біл складала ширю подяку. В першій мрі з Д-рові В. Вовкові, що як найліпший дит розяснював Покійному останні мости життя. Щире спасибі Вєсч. Отчим: Ясевичеві, Дзєровичеві, Блєзовському, Ясичієву та Семчиновичі. Спасибі хорі, що під проводом Вєсч. П. Ярмичеві співав над могилою стрілецькі пісні, учительським Зборам шкіль та захоронув „Ш“, Товаришам праці, ученикам „Труду“, фахово-доповнюючої і всеробної школи ім. Б. Грігченка, Іх родичам та вірному Дідусеві Олексі. Щира подяка Старшинам Кружка та Товариству за письма й участь у похоронах б. в. Федора Федорчука. Спасибі всім неясним поименно, що йшли з нами та помагали відхидати терня на шляху Свого Стрільця, Всім тим, що розуміли ривин цього Ясного Духа.

Софія Олеськіна-Федорчукова.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПАТИ.

Кооператива „РІДНА ШКОЛА“ у Львові.

Ринок 10

видає від нового року 1932

ІЛЮСТРОВАНІЙ ПІВМІСЯЧНИК

„Рідна Школа“

для всього українського громадянства.

„РІДНА ШКОЛА“ — це трийбу у найбільше живих справах української нації, якими є шкільництво і виховання, дороговказом в її змаганнях.

„РІДНА ШКОЛА“ — одна незалежна нитками всі пошеволі розділені українські одиниці для досягнення збєрки в силлях Великої Меті.

В „РІДНІЙ ШКОЛІ“ друкують свої праці найвишачайні українські письменники, педагоги та суспільні дієві з хри і зноза кордону.

Статьки передплатником „Рідної Школи“ і тим причисняється до складу редакції й відпорушники Української Нції.

Передплата в краю висоті: місячно 1 зол., чєртєрїчно 3 зол., річно 5.50 зол., річно 10.00 зол. Для зєрїтї: 2 зол. на рік, 1 зол. на єрїтї.

„РІДНА ШКОЛА“ повинна кидати в руках кожного свідомого українця кожній українській установі, в кожній шкільній, читальній, кооперативній, приватній бібліотеці.

Адреса:

„РІДНА ШКОЛА“, ЛЬВІВ, РИНОК 10. Конт. ПК. 153.427. Телеф. 742